

APPENDIX
DE ARCHITECTONICIS STRUCTURIS
Astronomicis Observationibus accommodis.

Instrumentorum Astronomicorum in hunc quidem modum conſignationes expoſitæ (prout ſuperius viſum eſt) Mechanicam Artis partem, quæ omnium prima eſſe debet, & ſine quâ cætera incaſſum tentantur ſatis ſuperq̃ tractant, & omnimodis uſibus non ſaltem jucundâ, ſed & utili penęq̃ neceſſariâ varietate ac copiâ ſufficiunt. At ſi Organa hæc exercitio ſuo, atq̃ ei cui deſtinantur, officio, aptè, & abſq̃ incommodo applicari debent, requiritur non ſolum locus idoneus, ſed & ædificia oportuna, in quibus hanc pragmatæam, citra difficultatem aut turbationes ullas adminiſtrare liceat. **LOCVS** verò ſit inprimis editus, unde liberum circumquaq̃ ſpectare Horizontem detur, nullis obſtantibus aut ſylvis aut montibus, aliſvè ædificiis. Conducit etiam, eundem eſſe ſolitarium, & à vulgi ſtrepitu remotum, quò otio liceat frui Philoſophico, ita tamen, ut neceſſaria in promptu ſint, & accessus ſubinde pateat Eruditis ac intelligentibus; arceatur verò promiſcuum vulgus, talia nec capiens, nec in pretio, uti merentur, habens. Et licet loca, quæ in Meridionali terrarum plagâ exiſtunt, ob Sphæræ rectiorem ſitum, & ſerenitates fortè crebriores, præferenda videantur iis, quæ ad Polos vergunt, quæq̃ magis ſunt ſeptentrionalia in hoc nimirum Arctoo ſitu; tamen cum non cuivis opportunum ſit, Patriam aut locum in quo degit, eâ de cauſâ mutare; nec etiam ea, quæ expetitur, conditio atq̃ commoditas in Auſtraliſſimis Terræ partibus quibusvis, præſertim ignotis & peregrinis fortè concedatur; oportebit utiq̃ eâ contentum eſſe, & loci & temporis occasione, quæ offertur & præſtò eſt, & difficultates atq̃ incommoda, ſi quæ incidunt, conſtante diligentia ſuperare; nè idem eveniat, quod de tempore verè Seneca ait: Partim habemus, ſed multum perdimus. In Ægypto quidem, atq̃ aliis Africæ & Aſiæ locis; ubi veteres vixerunt Aſtronomi, ob Cælum, uti ajunt, magis ſudum, & Sphæram minùs inclinatam, hæc promptius factitare daretur: At cum Bellona per Turcarum Imperium; omnes penè iſthic liberales artes expulerit; & Aſtronomiam ibi exulare, aut minùs in pretio haberi (niſi quatenus ab Arabibus fortè adhuc quodammodo exercetur) veròſimile eſt. De aliis Europæ partibus, quæ in Auſtrum vergunt, meliora utiq̃ ſperanda forent, quatenus Turcæ aut Moſcho non parent: ſiquidem artes ingenuas iſthic non averſentur. At cum ea etiam regna aliis ut plurimum occupentur, & Aſtronomica minùs (quod quidem ſcitur) curent, diſpendium poritùs quàm compendium facturum videtur, qui eas partes, utut Auſtraliſſimas iis, quæ nonnihil in Boream vergunt, prætulit. Imo cum obſervationes hyberno tempore quando noctes longiores ſunt, commodiùs & pleniùs perficiantur, habet Arctoa ora id prærogativæ, quod non tantum hoc præſtet; ſed & inſuper intento ſuo gelu, ſpirantibus præſertim Borealiſſimis ventis aërem ita depuret & extenuet, ut pluribus ſæpenuerò continuis diebus deſæcatiffimus ſit; adeò ut ſtellæ noctu quàm maximè fulgeant, atq̃ ſcintillent; cum tamen in Auſtraliſſimis Regionibus tunc creberrimè aut pluat, aut cælum aliàs nubibus obductum, udum ſit, & cœleſtium conſiderationi minus pateat. Exoptavit quidem laudatiſſimæ memoriæ Princeps Gulielmus Haſiæ, &c. Landgravius, rebus Aſtronicis impenſè addictus, iisq̃ non leviter tinctus, ut in magis Auſtrali terræ loco habitationem meam obtinerem, quò pleniùs Cœleſtibus invigilarem, veluti ex literis quibusdam ejus ad me in Epiſtolarum Aſtronicarum Tomo primo Pag. 21. impreſſis liquet. idq̃ optima intentione eum feciſſe non eſt dubium, & forte etiam, quò me iſthic alliceret. Atqui ego exiſtimo, in Daniâ non pauciores, quàm vel in Haſiâ, aut quavis alia Germaniæ parte, (ut de cæteris Europæ regnis nunc non dicam) obtineri poſſe ſiderum obſervationes; niſi quod nonnullæ Stellæ in Auſtraliſſimis plagis oriantur, quæ in Boreâ perpetuò latent. Quod tamen non magni eſt momenti, nec ad Aſtronomiæ redintegrationem admodum conducit. Teſtari id poterunt libri unus & viginti manuſcripti, qui penes me ſunt, totidem Annorum accuratiſſimas obſervationes in Daniâ peractas complectentes; quot & quales vix alibi, utut in magis meridionali Regione, à quoquam intereâ (abſit invidia dicto) obtentas eſſe arbitror. In quibus non ſolum omnium Planetarum ſingulis Annis, & nè quidem Mercurio, rariùs ob minorem à Sole digreſſionem apparente, loca & viciniſſitudines crebrò & multifariam explorata habentur; ſed & inerrantium Stellarum, quotquot viſui utcunq̃ patent, poſitus ſubtiliſſimè denotati ſunt: Et poſteâ in Canonicam deſcriptionem inde relati; qualem hæctenus nulli etiam ex iis, qui Ægyptum & Auſtralia, magisq̃ (uti putatur) ſerena terrarum loca olim inhabitaverunt, præbuiſſe deprehenduntur, uâ neq̃ nullis eorum ſucceſſores, ubicunq̃ tandem terrarum degentes. Quod me non ex arogantia ullâ aut contemptu veterum, ſed rei veritate ſic adſtipulante proferre, brevi, volente Numine, palàm faciàm.

Atq̃ hæc de eligendo loco (in quo tamen ſuo abundare ſenſu quemlibet permitto) ſit admonuiſſe ſatis.

Plura ipſa occasio facile ſuggeret: Et ſi omnia pro voto haberi nequeant; acceptanda nihilominus, qualiſcunq̃ offertur, commoditas: ut aliquid poritùs quàm nihil agatur.

ÆDIFICIA porro talia ſunt extruenda, ut obſervationibus commodè inſerviant, & Inſtrumenta quæq̃ pro ſua magnitudine & formâ firmiter & ritè convenienterq̃ diſpoſita habeant, atq̃ ab injuriâ aëris, ventorum & imbrum ſarta tecta conſervent; & ſimul ſupra ipſa Inſtrumenta ejuſcemodi tegumentis conſtructa ſint, ut ea, cum res poſtulat, levi negotio aperiri, ruruſq̃ claudi queant. Structurarum verò materiam omninò lapideam eſſe oportet, ſive è coctis lateribus, ſive alio foſſili lapide; atq̃, ubi opus eſt, columnis etiam marmoreis aut aliàs ſaxeis, Inſtrumenta firmitudinis cauſâ fulciri, omniaq̃ in fundo firmo figi, ne ullo modo vacillent, aut quid inſtabilitatis ſucceſſive contrahant. Tegumenta autem ex leviori aliqua compagine conſecta ſint, quò faciliùs aperiantur & denuò componantur. Adeſſe etiam oportet habitations & vaporaria pro iis qui talibus invigilant obſervatoribus. Et tam hæc quàm alia requiſita a deò concinnè ordinata eſſe debent, ut nullæ moleſtiæ, nullæ difficultates aut importunitates opus ipſum retardent, aut tædioſum efficiant.

Poterit autem quilibet, cui ſumptus ſuppetunt, pro ſuo arbitrio aliam atq̃ aliam invenire atq̃ conſtruere ædificiorum huc ſpectantium formam, pro loci oportunitate, atq̃ Organorum conformatione & copiâ. Eâ igitur in re nemini quidpiam & peculiariter præſcribendum cenſeo. Si tamen hanc quam nos elegimus atq̃ in his architectonicis conſecimus rationem, non parvo labore & ſumptu in eâ Inſulâ freti Danti navigiis celebri Venuſia (vulgò Huena dicta) exantlatam & annis abhinc viginti duobus inchoatam ſcire deſiderat; en & illam dabimus; quò & unâ conſtare poſſit, quibus in locis quibusq̃ ſtructurarum formis Inſtrumenta illa, quorum antea figuratiõem & declarationem exhibuimus diſpoſita fuerint. Hauriet deinde hinc quilibet quod volet, atq̃ in ſuos uſus accommodet. Spero enim aliquos ſuo tempore futuros, quos tam alta tangat cura, quiq̃ hæc imitari, aut etiam ſuperare magnis conatibus elaborent.